

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911–1912)

Osmanlı Devleti ile İtalya arasında yapılmıştır.

Nedenleri

- ✚ Birliğini geç tamamlayan İtalya'nın sömürge arayışı,
- ✚ Avrupa devletlerinin İtalya'yı desteklemeleri,
- ✚ Osmanlıların zayıflamasıdır.

Gelişmeler

- ✚ İtalya Trablusgarp'a saldırınca Osmanlı Devleti donanma ve ordu gönderemedi.
- ✚ Gönüllü subaylar Trablusgarp'a giderek burada yerli halkı örgütlediler.
- ✚ **Mustafa Kemal** de buraya giden gönüllü subaylardan birisiydi. Mustafa Kemal, **Derne ve Tobruk** denilen yerlerde yerli halkın direnişini örgütledi.
- ✚ Trablusgarp Savaşı sürerken Balkan Savaşları patlak verdi. Bunun üzerine gönüllü subaylar İstanbul'a çağrıldı, Osmanlı Devleti ile İtalya arasında **Uşi Antlaşması** yapıldı (15 Ekim 1912).

Uşi Antlaşması

- ✚ Trablusgarp ve Bingazi İtalya'ya bırakıldı.
- ✚ On iki Ada ve Rodos'un Balkan Savaşları sonuna kadar İtalya'da bırakılmasına karar verildi.

NOT: Uşi Antlaşması ile Osmanlı Devleti Kuzey Afrika'daki son toprak parçası olan Trablusgarp'ı (Libya) kaybetmiş oldu. Ege'deki Türk egemenliği sarsıldı. Trablusgarp Savaşı, Mustafa Kemal'in sömürgeciliğe karşı ilk savaşıdır.

Trablusgarp Savaşı Sonunda Osmanlı sınırları

BALKAN SAVAŞLARI (1912–1913)

Nedenleri

- ✚ Milliyetçilik akımının Balkan milletleri üzerindeki etkileri,
- ✚ Balkan Devletlerinin Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda kalan son toprak parçalarını paylaşmak istemeleri,
- ✚ Rusya'nın Panславизм politikası

I. Balkan Savaşı (1912 - 1913)

- Osmanlı Devleti ile Yunanistan, Bulgaristan, Karadağ ve Sırbistan arasında yapıldı.
- Savaş sırasında Arnavutluk ayaklanarak bağımsızlığını ilan etti.
- Bulgaristan'ın Çatalca'ya kadar ilerlemesi üzerine Londra Konferansı toplandı.

Londra Antlaşması (30 Mayıs 1913)

- ✚ Osmanlıların batı sınırı Midye – Enez hattı olacaktır.
- ✚ Arnavutluk ve Ege Adalarının durumunu ve geleceğini Avrupa'nın büyük devletleri belirleyecektir.
- ✚ Girit, Güney Makedonya ve Selanik, Yunanistan'a verilecektir.
- ✚ Kavala, Dedeağaç ve bütün Trakya, Bulgaristan'a bırakılacaktır.
- ✚ Orta ve Kuzey Makedonya, Sırbistan'a verilecektir.

NOT: Osmanlıların I. Balkan Savaşı'nda yenilmesinin en önemli nedeni, ordudaki siyasi ikiliktir. Londra Konferansı devam ederken İttihat ve Terakki Partisi **Babı Âli baskını** denilen hükûmet darbesiyle yönetime el koymuştur.

I. Balkan Savaşı Sonunda Osmanlı sınırları

II. Balkan Savaşı

- Osmanlılardan kalan topraklardan Bulgaristan'ın daha fazla toprak alması savaşa neden oldu.
- Bu savaşa Romanya da katıldı.
- Osmanlı Devleti de savaşa katılarak Doğu Trakya topraklarını geri aldı.

Balkan Savaşlarının Sonunda İmzalanan Antlaşmalar

Bükreş Antlaşması (10 Ağustos 1913)

- Bulgaristan'la diğer Balkan devletleri arasında imzalandı. Bu antlaşmaya göre;
  - Manastır, Üsküp ve Piriştine Sırbistan'a,
  - Serez, Drama ve Selanik Yunanistan'a,
  - Güney Dobruca Romanya'ya bırakılacaktı.

İstanbul Antlaşması (29 Eylül 1913)

- Osmanlılarla Bulgaristan arasında yapıldı. Bu antlaşmaya göre;
  - Kırklareli, Dimetoka ve Edirne Osmanlıların; Dedeağaç ve Kavala Bulgaristan'ın olacaktır.
  - Meriç Nehri, Türk – Bulgar sınırı olacaktır.
  - Bulgaristan'da kalan Türklerin hakları güvence altına alınacaktır.

Atina Antlaşması (14 Kasım 1921)

- Osmanlılarla, Yunanistan arasında yapılmıştır. Bu antlaşmaya göre;
  - Girit Adası, Yanya ve Selanik, Yunanistan'ın olacaktır.
  - Yunanistan'da kalan Türklerin azınlık hakları güvence altına alınacaktır.

İstanbul Antlaşması (13 Mart 1914)

- Osmanlılarla Sırbistan arasında imzalanmıştır. Sırbistan'da kalan Türklerin gelecekları ve taşınmaz mallarıyla ilgili konulara değinilmiştir.

Balkan Savaşlarının Sonuçları

- Osmanlılar Makedonya, Batı Trakya, Arnavutluk ve Ege Adalarını kaybettiler.
- Osmanlıların Ege denizindeki egemenliği sona erdi.
- Batı Trakya Türkleri sorunu başladı.
- Ege Adaları sorunu başladı.
- Osmanlı – Alman yakınlaşması hızlandı.

II. Balkan Savaşı sonunda Balkanlar

I. DÜNYA SAVAŞI (1914 – 1918)

Savaşın Nedenleri

Genel Nedenler

- Sanayi Devrimi sonrasında ham madde ve pazar ihtiyacının artması,
- Sömürgecilik rekabetinin artması,
- Devletler arası bloklaşma,
- Fransız İhtilali sonrasında milliyetçilik akımının yayılmasıdır.

Özel Nedenler

- Uzak Doğu sömürgeleri için Almanya ile İngiltere arasında oluşan rekabet,
- Fransa ile Almanya arasındaki Alsaz Loren sorunu,
- Rusya'nın Panslavizm politikasının Avusturya'yı rahatsız etmesidir.

Bloklar

Savaş Öncesi

İttifak Devletleri

Almanya,
Avusturya -
Macaristan, İtalya

İtilaf Devletleri

İngiltere, Fransa,
Rusya

Savaş Sırasında

İttifak Devletleri

Almanya,
Avusturya -
Macaristan,
Osmanlı Devleti,
Bulgaristan

İtilaf Devletleri

İngiltere, Fransa,
Rusya, İtalya,
Sırbistan,
Yunanistan,
Romanya, ABD

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti

- **Amacı;** Trablusgarp ve Balkan topraklarında kaybettiği toprakları geri almaktır.

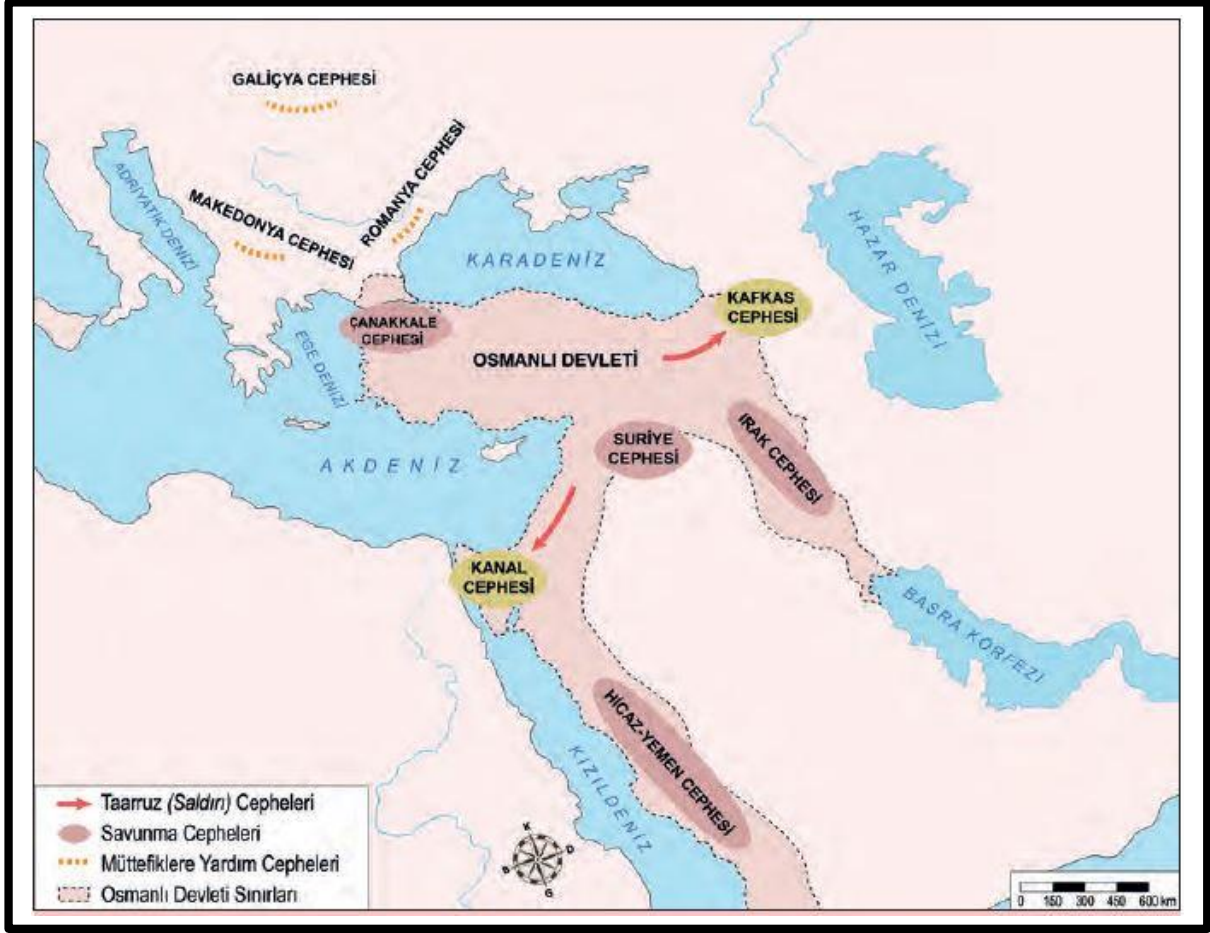
I. Dünya Savaşı'nda Osmanlıların Almanya Yanında Yer alma Nedenleri

- İngiltere ve Fransa'nın ikiyüzlü politikası,
- İttihat ve Terakkililerin Alman hayranlığı,
- Almanya'nın savaşı kazanacağına inanılmasıdır.

Almanya'nın Osmanlıları kendi yanında I. Dünya Savaşı'na Sokma Nedenleri:

- Osmanlıların jeopolitik konumu (Boğazlar),
  - Osmanlı padişahının halife unvanını kullanması nedeniyle cihat yetkisine sahip olması,
  - Almanya'nın yeni cepheler açarak kendi yükünü hafifletmek istemesidir.

UYARI: Osmanlı Devleti savaşa katılınca, Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumu nedeniyle İngiltere, Osmanlı Devleti'nin tarafsız kalması için uğraşmıştır.

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti

Osmanlıların Savaşttıkları Cepheler

Taarruz (saldırı) Cepheleri

- Kafkas Cephesi (Rusya'yla savaşıldı).
- Kanal Cephesi (İngiltere'yle savaşıldı).

Savunma Cepheleri

- Çanakkale Cephesi (İngiltere ve Fransa'yla savaşıldı).
- Irak - Basra Cephesi (İngiltere'yle savaşıldı).
- Hicaz - Yemen Cephesi (İngiltere'yle savaşıldı).
- Suriye - Filistin Cephesi (İngiltere'yle savaşıldı).

Yardım Cepheleri

- Galiçya Cephesi
- Romanya Cephesi
- Makedonya Cephesi

UYARI:

- ✓ Kafkas Cephesi'nde Ermeniler Ruslarla iş birliği yaptıkları için Sevk ve İskân Kararnamesi doğrultusunda Suriye'ye sürgün edilmişlerdir (1915 – Tehcir Olayı).
- ✓ Çanakkale Savaşları Rusya'nın savaştan çekilmesine ortam hazırlamıştır.
- ✓ Irak – Basra Cephesi'nde Osmanlı askeri Kutül Amare'de başarılı bir direniş göstermiştir.
- ✓ I. Dünya Savaşı'nda Araplar İngilizlerle birlikte hareket etmişlerdir.

Savaşı Bitiren Ateşkes Anlaşmaları

- Selanik Ateşkesi (Bulgaristan)
- Mondros Ateşkesi (Osmanlı)
- Vilaquiste Ateşkesi (Avusturya - Macaristan)
- Rethandes Ateşkesi (Almanya)

Barış Antlaşmaları

- Brest Litowks Antlaşması (Sovyet Rusya - İttifak Devletleri)
- Versay Antlaşması (Almanya)
- Saint Germain Antlaşması (Avusturya)
- Nöyyi Antlaşması (Bulgaristan)
- Trianon Antlaşması (Macaristan)
- Sevr Antlaşması (Osmanlı)

I. Dünya Savaşı'nın Sonuçları

- ✚ İmparatorluklar yıkılmış, yeni devletler kurulmuştur.
- ✚ Bazı devletlerde rejim değişikliği olmuştur.
- ✚ İngiltere sömürgecilikte rakipsiz kalmıştır.
- ✚ Milletler Cemiyeti (Cemiyetiakvam) kurulmuştur.
- ✚ Sömürgecilik manda ve himayeciliğe dönüşmüştür.
- ✚ II. Dünya Savaşı'yla Kurtuluş Savaşı'nın başlamasına neden olmuştur.